

ข้อบังคับ

ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ

พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๔ ประกอบมาตรา ๒๗๕ มาตรา ๒๘๐ และมาตรา ๓๐๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และข้อ ๑๘๒ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ขึ้นไว้ บนหลักการพื้นฐานที่ว่าสมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรม ทั้งโดยส่วนตัว และหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสาธารณชน โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า

“สมาชิก” หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“กรรมการ” หมายถึง กรรมการสามัญและกรรมการวิสามัญซึ่งสภาผู้แทนราษฎรตั้งขึ้น และหมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้นด้วย

“การประชุม” หมายถึง การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมคณะกรรมการ และหมายความรวมถึงการประชุมอื่นใดซึ่งเป็นหน้าที่ของสมาชิกและกรรมการ

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร

“ประธานกรรมการ” หมายถึง ประธานกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร

“กรรมการ” หมายถึง กรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๔ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจออกระเบียบประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

ส่วนที่ ๑

อุดมคติของการเป็นสมาชิกและกรรมการ

ข้อ ๕ สมาชิกและกรรมการจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการจงรักภักดีและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อ ๖ สมาชิกและกรรมการจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ รวมถึงการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยเคร่งครัด

ข้อ ๗ สมาชิกและกรรมการจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต และเสียสละ โดยยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด

ข้อ ๘ สมาชิกและกรรมการจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรู้จักสามัคคี

ข้อ ๙ สมาชิกและกรรมการจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการกล้าขึ้นหัดทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรม ยึดมั่นหลักการในการปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติใด ๆ

ข้อ ๑๐ สมาชิกและกรรมการจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างสถาบันครอบครัว

ส่วนที่ ๒

การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกและกรรมการ

ข้อ ๑๑ สมาชิกและกรรมการจ้ต้องรักษาไว้ซึ่งชื่อเสียงของสภาผู้แทนราษฎร และไม่กระทำการใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของประเทศชาติและสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๒ สมาชิกและกรรมการจ้ต้องปฏิบัติหน้าที่ และแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตเที่ยงธรรม และมีความเป็นอิสระ เพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

ข้อ ๑๓ สมาชิกและกรรมการจ้ต้องยึดถือและปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด

ข้อ ๑๔ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่วางตนอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเงิน ผลประโยชน์ หรือข้อต่อรองใด ๆ เพื่อบุคคลหรือองค์กรอื่นใด ซึ่งอาจมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและกรรมการ

ข้อ ๑๕ สมาชิกและกรรมการจักต้องเคารพสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของผู้อื่น ไม่แสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ มีลักษณะเป็นการดูหมิ่น หมิ่นประมาท เสียดสีหรือใส่ร้ายป้ายสีบุคคลใด โดยไม่มีพยานหลักฐาน หรือนำเอาเรื่องที่เป็นเท็จมาอภิปรายแสดงความเห็นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมคณะกรรมาธิการ หรือที่อื่นใด

ข้อ ๑๖ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่แสดงการข่มขู่ อาฆาตมาดร้าย หรือใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลอื่นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมคณะกรรมาธิการ บริเวณที่ทำการรัฐสภา หรือที่อื่นใด

ข้อ ๑๗ สมาชิกและกรรมการจักต้องรักษาความลับในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือการประชุมคณะกรรมาธิการที่กระทำการลับ โดยไม่นำไปเปิดเผยแก่ผู้ใดหรือในทางใด เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๘ สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงระเบียบปฏิบัติราชการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด การใช้จ่ายเงินงบประมาณตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการโดยประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อ ๑๙ สมาชิกและกรรมการจักต้องอุทิศเวลาให้แก่การประชุม โดยคำนึงถึงการตรงต่อเวลา และต้องไม่ขาดการประชุมโดยไม่จำเป็น เว้นแต่ในกรณีเจ็บป่วย หรือมีเหตุสุดวิสัย

ข้อ ๒๐ สมาชิกและกรรมการจักต้องพิจารณากฎหมาย ญัตติ กระทำ หรือเรื่องร้องทุกข์ ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนส่วนรวมโดยเร็ว

ข้อ ๒๑ สมาชิกและกรรมการพึงพบปะเยี่ยมเยียนเพื่อรับฟังเรื่องร้องทุกข์ และความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของประชาชน ทั้งต้องปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

ข้อ ๒๒ สมาชิกและกรรมการจักต้องแสดงความรับผิดชอบเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง หรือผิดพลาดตามควรแก่กรณี

ข้อ ๒๓ สมาชิกและกรรมการจักต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง โดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้อื่นหรือประชาชนเข้าใจผิด หรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่นใด

ข้อ ๒๔ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ร่วมมือกับบุคคลหรือองค์กรใด ๆ กระทำการหรือแสวงหาผลประโยชน์ที่ขัดต่อความรับผิดชอบและการปฏิบัติราชการ

ข้อ ๒๕ สมาชิกและกรรมการพึงเสนอข้อมูลหรือการกระทำที่ทำให้ราชการ ผู้อื่น และประชาชนเสียหาย ตลอดจนการฉ้อฉล หลอกลวง การใช้อำนาจในทางที่ผิด และการทุจริตประพฤติมิชอบ ต่อหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ส่วนที่ ๓

จริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตน ครอบครัว และผู้อื่น

ข้อ ๒๖ สมาชิกและกรรมการจักต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้เกียรติและเคารพต่อสถานที่ และสำรวมกิริยาวาจาในบริเวณที่ทำการรัฐสภา

ข้อ ๒๗ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ประกอบอาชีพ วิชาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือกระทำการใดอันเป็นการเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ

ข้อ ๒๘ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่แสดงพฤติกรรมคุกคามหรือระรานทางเพศต่อผู้ใด

ข้อ ๒๙ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่คบหา หรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติผิดศีลธรรม หรือมีชื่อในทางเสียหาย หรือผู้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันอาจกระทบกระเทือนต่อชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ

ข้อ ๓๐ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ยินยอมให้บุคคลในครอบครัว หรือผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนโดยมิชอบ

ข้อ ๓๑ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่นำความลับของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง หรือผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยมิชอบ

ข้อ ๓๒ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่เรียกหรือรับของขวัญ ของกำนัล สิทธิประโยชน์ หรือประโยชน์อื่นใด อันเกิดหรืออาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องดูแลให้คู่สมรสและบุคคลในครอบครัวปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วย

ข้อ ๓๓ สมาชิกและกรรมการจักต้องระมัดระวังการปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญประจำตัว ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิก หรือผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิก มิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สมาชิก กรรมการและสภาผู้แทนราษฎร

หมวด ๒

การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม

ข้อ ๓๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วย บุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานกรรมการ
- (๒) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร
- (๓) ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่เกินสามคน ซึ่งได้รับเลือกจากกรรมการตาม (๑) (๒) (๔) และ (๕)

(๔) สมาชิกซึ่งเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน

(๕) สมาชิกจำนวนสี่คน จากพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจำนวนสองคน และพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจำนวนสองคน ซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยอย่างน้อยต้องเป็นหญิงจำนวนสองคน

ในการเลือกกรรมการตาม (๕) ให้เป็นไปตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

ข้อ ๓๕ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) ขาดจากสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิก
- (๓) ตาย
- (๔) ลาออก
- (๕) ขาดการประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีได้แจ้งเป็นหนังสือให้ประธานกรรมการทราบ
- (๖) สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้ออก
- (๗) พรรคการเมืองที่กรรมการเป็นสมาชิกถูกยุบ
- (๘) ได้รับการลงโทษตามข้อ ๓๘

ข้อ ๓๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้อย่างเคร่งครัด
- (๒) รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ตรวจการแผ่นดิน บุคคลหรือหน่วยงานใด กรณีที่มีการกล่าวหาว่า สมาชิกหรือกรรมการกระทำผิดตามข้อบังคับนี้
- (๓) พิจารณา สอบสวน วินิจฉัยคำร้องเรียนและลงโทษตามระเบียบแห่งข้อบังคับนี้
- (๔) ตั้งอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้
- (๕) วางหลักเกณฑ์ วิธีการ และระเบียบในการพิจารณา และสอบสวนให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

(๖) ดำเนินการในเรื่องอื่นใดตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

ข้อ ๓๗ วิธีพิจารณาของคณะกรรมการอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการพิจารณาโดยเปิดเผย การให้โอกาสคู่กรณีแสดงพยานหลักฐานและความเห็นของตนก่อนการวินิจฉัย การให้สิทธิคู่กรณีขอตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องตน การเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านกรรมการ

องค์ประชุมของคณะกรรมการต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของคณะกรรมการให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วยเหตุผลประกอบคำวินิจฉัย ความเป็นมา หรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา ตลอดจนบทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้กรรมการทำคำวินิจฉัยส่วนตัวเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ด้วย

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า มีพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักรับฟังได้ และที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกหรือกรรมการผู้ใดฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้อใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจที่จะพิจารณาลงโทษสมาชิกหรือกรรมการผู้นั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่าเป็นความผิดไม่ร้ายแรง ให้ลงโทษโดยการตักเตือน ดำเนินให้ข้อโทษต่อที่ประชุมตามที่คณะกรรมการกำหนด หรือประณามให้เป็นที่ประจักษ์

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่าเป็นความผิดร้ายแรง ให้ลงโทษโดยการเสนอถอดถอนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามกฎหมายต่อไป

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด และให้รายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

ชัย ชิดชอบ

ประธานสภาผู้แทนราษฎร